

са различни - както по степен на интегрираност към ислямските догми и култово-обредни практики, така и спрямо степента на влияние на "турското" в тяхното съзнание и поведение. И това е така, защото наличието на различни групи цигани мюсюлмани у нас (такива, които са дошли по нашите земи като мюсюлмани; такива, които са ислямизирани по време на османо-турското робство по нашите земи; такива, които са станали мюсюлмани в следосвобожденска България; и такива, които сега се ориентират към исляма и стават мюсюлмани), естествено внася редица нюанси в очертаването на същността и спецификите на различните групи роми, на тяхната битова и социална изява, в това число и на тяхната изява като търсачи и реализатори на смесени бракове и семейства.

Струва ми се, че данните в строго секретното изследване за смесените бракове между роми и "етнически турци" в немалко отношения елиминират току-що очертаната група смесени бракове. И това е така, защото както бе отбелязано, те са построени повече върху "произхода", отколкото върху "принадлежността" на изследваните лица. А това означава, че редица турчеещи се и турцизирани вече цигани се квалифицират само и единствено като цигани, във връзка с което техните бракове с нетурчеещи се и нетурцизирани цигани не се квалифицират като смесени. Освен това, напълно допустимо е в тях да има пропуски и от друг характер. Така например, смяната на местоживеене на цигани със смесени бракове е доста практикувано явление, което нерядко "скрива" ромския произход и принадлежност на съответните брачни партньори в различните видове смесени бракове.

При цялото това комплицирано положение, естествено е да не може да се установи абсолютно точно кога браковете са действително смесени в интересувания ме в случая план и същност, колко са те в действителност и такъв е реалният им отзвук в живота на нашите роми, - пък и в живота на неромското население на страната.

* * *

През последните няколко десетилетия сред нашите ро-